ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 29.08.2022. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 22.08.2022. – 26.08.2022.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	19.8.22	-	26.8.22		19.8.22	-	26.8.22		19.8.22	-	26.8.22		19.8.22	-	26.8.22	
2 године	0,82	-	0,99	↗	3,23	-	3,40	↗	2,53	-	2,82	↗	-0,08	-	-0,08	→
5 година	1,04	-	1,18	↗	3,09	-	3,21	↗	2,28	-	2,57	↗	0,01	-	0,02	↗
10 год.	1,23	-	1,39	↗	2,97	-	3,04	↗	2,41	-	2,60	↗	0,20	-	0,22	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	19.8.22	-	26.8.22	
3 мјесеца	0,106	-	-0,010	↘
6 мјесеци	0,291	-	0,093	↘
1 година	0,651	-	0,631	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

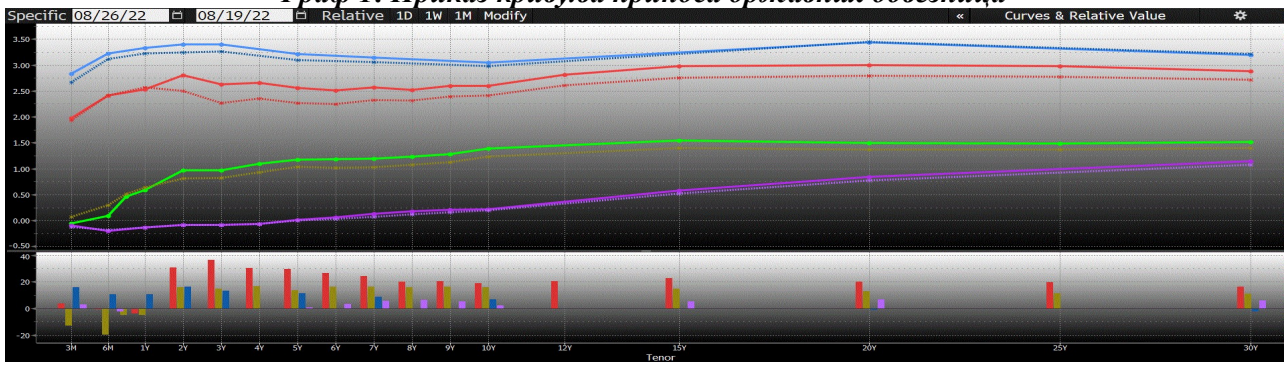

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 26.08.2022. године (пуне линије) и 19.08.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси државних обвезница су забиљежили приличан раст током протекле седмице. Највеће промјене су забиљежене у петак након говора предсједника Феда којим је углавном потврђено да ће се тренд повећања каматних стопа наставити. Истог дана Ројтерс је објавио (без навођења извора) да неки од званичника ЕЦБ желе да расправљају о могућем повећању каматних стопа у износу од 75 базних поена на долазећој сједници у септембру, па је на крају седмице највећи притисак био на приносе обвезница на предњем дијелу криве приноса. Наведено је утицало на то да тржишни учесници сада могућност повећања каматних стопа за 75 базних поена повећају на 50%. У поређењу са претходном седмицом приноси њемачких обвезница су повећани између 14 и 16 базних поена. Седмични раст приноса од 17 до 20 базних поена забиљежен је код италијанских обвезница. Према објављеном записнику са посљедње сједнице ЕЦБ из јула дио званичника је био за повећање каматних стопа за 25 базних поена, а други дио за 50 базних поена (колико је на крају и одлучено). Чланови УВ су били једногласни о питању увођења нове алатке како би се избјегле претјеране реакције тржишта док трошкови задуживања расту.

Члан ИВ ЕЦБ Панета је изјавио да званичници ЕЦБ приликом планирања наредних корака монетарне политике морају узети у обзир ризик економске контракције у еврозони и њеног утицаја на цијене. Додао је да би суочавање са значајним падом економске активности или чак са рецесијом могло да ублажи инфлаторне притиске, тиме смањујући потребу за акцију ЕЦБ.

Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да зна да ће се инфлација вратити на ниво близу 2%, али не и када, односно током којег периода, као и какав ће да буде њен утицај. О истом питању Lagarde је додала да се ЕЦБ више не може искључиво ослањати на пројекције које произилазе из властитих модела, како су се ове пројекције често морале ревидирати навише током протекле двије године. Lagarde сматра да постоје ствари које модели (економски) не могу да „ухвате“, јер се понекад деси неочекивано, па је због тога битно да се посвети пажња и традиционалним индикаторима. Крајем седмице је члан УВ ЕЦБ Knot изјавио да фаворизује већа повећања каматних стопа с циљем ублажавања инфлације, те да је проблем инфлације у Европи тренутно толико велик да сматра да је њихова обавеза (ЕЦБ) да повећавају каматне стопе сваких 6 седмица до момента док се инфлација не стабилизује.

У мјесечном извјештају Deutsche Bundesbank је објављено да би наставак слабије куповне моћи радника заједно са „уским“ тржиштем рада Њемачке могао да резултира растућим притисцима на плате радника у поређењу са другим кварталом. Очекује се да би инфлација могла да достигне 10% на јесен након што истекну субвенције Владе. У овом извјештају се такође наводи да би наставак нормализације каматних стопа ЕЦБ било одговарајуће рјешење узимајући у обзир да су инфлаторни ризици „окренути ка горе“.

Већ на почетку седмице цијене природног гаса у Европи су наставиле да биљеже раст након вијести да ће један од кључних гасовода Сјеверног тока бити искључен на 3 дана због одржавања на крају овог мјесеца, а што је још једном утицало на повећану забринутост да се након сервисирања проток кроз гасовод неће вратити у складу са планом.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	**PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)**	**АВГ**	49,0	**49,2**	49,9
2.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.)	АВГ	49,0	49,7	49,8
3.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.)	АВГ	50,5	50,2	51,2
4.	**БДП – Њемачка (квартално) финал.**	**II квартал**	0,0%	**0,1%**	0,8%
5.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	АВГ	-28,0	-24,9	-27,0
6.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	СЕП	-32,0	-36,5	-30,9
7.	Индекс повјерења потрошача – Италија	АВГ	92,5	98,3	94,8
8.	Индекс повјерења потрошача – Француска	АВГ	79	82	80
9.	Ifo индекс пословног повјерења – Њемачка	АВГ	86,8	88,5	88,7
10.	Индекс пословног повјерења – Француска	АВГ	101	103	103
11.	Индекс економског повјерења – Италија	АВГ	-	109,4	110,7
12.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	ЈУЛ	5,5%	5,5%	5,7%
13.	Произвођачке цијене – Финска (Г/Г)	ЈУЛ	-	28,9%	33,9%
14.	Произвођачке цијене – Ирска (Г/Г)	ЈУЛ	-	6,2%	6,2%
15.	Произвођачке цијене – Шпанија (Г/Г)	ЈУЛ	-	40,4%	43,1%
16.	Стопа незапослености – Финска	ЈУЛ	-	6,6%	6,8%

САД

Фокус финансијског тржишта САД је током протекле седмице био усмјерен ка годишњем самиту у Jackson Holeu, као најважнијем догађају економске политике Феда. Предсједник Феда Powell је на самиту у петак изјавио да је економији САД потребна снажна монетарна политика све док инфлација не буде под контролом. Powell је додао да ће таква политика допринијети споријем економском расту САД, не наводећи шта би Фед могао да уради на наредном састанку у септембру. Такође је изјавио да је Америка на тешком путу успореног економског раста и могућег повећања незапослености све док Фед повећава каматне стопе како би утицао на растућу инфлацију. Према његовим ријечима, Фед ће повећати трошкове позајмљивања колико буде било потребно и задржати их на датом нивоу неко вријеме како би утицао на инфлацију која је три пута већа од Федовог циљаног нивоа. Док је предсједник Biden хвалио економске предности свог недавно објављеног плана за смањење дуга студентима, навео је да економија САД изгледа добро и да има још начина да се побољша. Прва замјеница директора ММФ Gopinath је на самиту у Jackson Holeu изјавила да ће се баланс међу факторима – запосленост, инфлација и економски раст – вјероватно погоршати у наредним годинама с обзиром на то да се свијет бори за исправна

тржишта рада и ланце понуде док се цјеновни притисци настављају. Gopinath је изјавила да централне банке морају да дјелују одлучно како би вратиле инфлацију на циљани ниво и како би усидриле инфлаторна очекивања.
Подјела између Федових регионалних одбора око повећања каматне стопе указује на све веће неслагање око тога колико би Фед требао агресивно дјеловати како би смањио растућу инфлацију. Предсједник Феда из Minneapolisa Kashkari, који током ове године није гласао у FOMC-u, је изјавио да Фед треба наставити са пооштравањем монетарне политике док не буде јасно да се инфлација смањује. Предсједница Феда из Кансаса George је изјавила да је прерано изјавити да ли је повећање каматне стопе од 50 или 75 базних поена најприкладније за септембар. Према њеном мишљењу, референтна каматна стопа ће можда прећи 4% и остати неки период на том нивоу како би се постигао жељени ефекат. Предсједник Феда из St. Louisa Bullard је изјавио да ће висока инфлација дуже потрајати него што су то многи очекивали и да би било најбоље да се каматне стопе крећу између 3,75% и 4,0% до краја године јер се тиме показује озбиљност у борби против инфлације.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс пословне активности Феда из Чикага	ЈУЛ	-0,25	0,27	-0,25
2.	PMI индекс прерађивачког сектора P	АВГ	51,8	51,3	52,2
3.	PMI индекс услужног секора P	АВГ	49,8	44,1	47,3
4.	PMI композитни индекс P	АВГ	-	45,0	47,7
5.	Продаја нових кућа (M/M)	ЈУЛ	-2,5%	-12,6%	-7,1%
6.	МБА апликације за хипотекарне кредите	19. авг	-	-1,2%	-2,3
7.	Поруџбине трајних добара (2. прелим. податак)	ЈУЛ	0,8%	0,0%	2,2%
8.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	20. авг	252.000	243.000	245.000
9.	Континуирани захтјеви незапослених	13. авг	1.441.000	1.415.000	1.434.000
10.	БДП (Q/Q) 2. прелиминарни податак	II квартал	-0,9%	-0,6%	-1,6%
11.	Велепродајне залихе (M/M) P	ЈУЛ	1,4%	0,8%	1,9%
12.	Лични приходи	ЈУЛ	0,6%	0,2%	0,7%
13.	Лична потрошња	ЈУЛ	0,5%	0,1%	1,0%
14.	PCE дефлатор (Г/Г)	ЈУЛ	6,4%	6,3%	6,8%
15.	Индекс расположења потрошача Ун. из Мичигена F	АВГ	55,5	58,2	51,5

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0037 на ниво од 0,9966.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

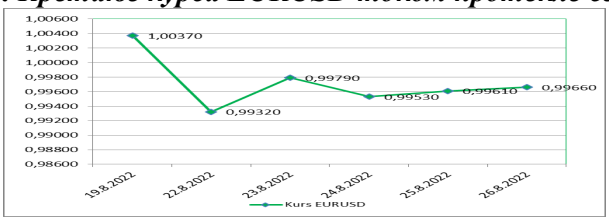

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Велика Британија је током снажног негативног ефекта Ковид19 у 2020. години забиљежила највећи пад outputa у посљедњих 300 година, а уједно је то највећи пад међу развијеним економијама, показали су званични подаци. Током 2020. године БДП је смањен за 11%, што је највећи пад који је званична статистика објавила од 1709. године, поредећи историјске податке које чува Bank of England.
Увоз добара у Велику Британију из Русије је током јуна смањен на најнижи, рекордно низак ниво од када се ови подаци прате, а то је посљедњих 25 година. Пад је услиједио као резултат санкција уведених Русији. Из Агенције за статистику је саопштено да је вриједност увоза из Русије у јуну износила 33 милиона фунти, што је пад од 96,6% у односу на исти период претходне године. Током јуна Велика Британија није увезла гориво из Русије, први пут досад, а Русија је била највећи добављач рафинисане нафте током 2021. године. Влада Велике Британије је забранила увоз неких руских производа и повећала царине на друге као дио пакета санкција. Такође је

истакнуто да ће постепено укинути увоз руске нафте и нафтних деривата до краја 2022. године.
Два регулатора у Великој Британији су у петак донијела одуку да неће предузети никакве принудне мјере против одређених бивших неименованих виших менаџера у пропалој банци HBOS, наводи се у саопштењу БоЕ. Управа за финансијско понашање и Агенција за пруденцијску регулативу сада су затворили ове истраге, додаје се у саопштењу. HBOS, који је дјеловао под брендовима Halifax и Bank of Scotland, је морао бити спашен од стране Владе током 2008. године, а за шта је било потребно 20 милијарди GBP новца пореских обвезника.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор P	АВГ	51,0	46,0	52,1
2.	PMI услужни сектор P	АВГ	51,6	52,5	52,6
3.	PMI композитни индекс P	АВГ	51,0	50,9	52,1

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,84848 на ниво од 0,84851, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,1829 на ниво од 1,1744.

ЈАПАН

Према мишљењу економиста које је анкетирао Bloomberg, мала је вјероватноћа да ће се монетарна политика у посљедњим мјесецима мандата гувернера Куроде нормализовати, чак и ако инфлација достигне ниво од 3%. Економисти су изјавили да је стопа инфлације изнад циљаног нивоа од 2% четврти мјесец заредом и да наставља са растом, те да даље повећање каматне стопе на ниво од 3% неће утицати на промјену Куродине политике прије истека мандата у априлу. Према њиховом мишљењу, стопа инфлације око 3% или више би требало да се задржи најмање пола године. Да би се испунио тај услов прије посљедњег Куродиног састанка БоЈ, стопа инфлације би требало да током овог мјесеца достигне тај ниво и задржи се до јануара 2023. године.
Бивши главни економиста БоЈ Камеда је изјавио да ће БоЈ у наредном кварталном извјештају у октобру вјероватно смањити прогнозе економског раста, јер успоравање глобалне потражње и повећан број заражених Ковид19 наноси штету извозу и потрошњи. Камеда је додао да је економски опоравак Јапана у „критичној тачки“ јер се чини да је потрошња током љета успорила, чиме су се смањила очекивања креатора монетарне политике да ће домаћинства повећати потрошњу уштедама које су се акумулирале током љета. Према његовом мишљењу, очекује се да ће се лична потрошња успорити или мало се повећати у III кварталу, како нови раст заражених Ковид19 и растући трошкови живота утичу негативно на домаћинства.
Један од чланова Одбора БоЈ Накамура је изјавио да БоЈ мора задржати масивне монетарне подстицаје и постојеће смјернице монетарне политике све док плате не покажу јасније знакове раста, уз јачање статуса банке у глобалном таласу монетарног заоштравања. Накамура је такође одбацио могућност прилагођавања ултраниских каматних стопа у Јапану како би зауставио депрецијацију JPY у односу на USD, додавши да БоЈ не може много да учини да преокрене тренд који је у већој мјери проузрокован растом каматних стопа у САД.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора P	ЈУЛ	-	51,0	52,1
2.	PMI индекс услужног сектора P	ЈУЛ	-	49,2	50,3
3.	PMI композитни индекс P	ЈУЛ	-	48,9	50,2
4.	Продаја широм земље (Г/Г)	ЈУЛ	-	9,6%	11,7%
5.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) F	ЈУЛ	5,5%	5,5%	17,1%
6.	Индекс произвођачких цијена услужног сектора (Г/Г)	ЈУЛ	2,2%	2,1%	2,1%
7.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	АВГ	2,7%	2,9%	2,5%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 137,56 на ниво од 137,20. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 136,97 на ниво од 137,64.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 90,77 USD (90,44 EUR).

У понедјељак је цијена нафте смањена под утицајем забринутости због агресивног раста каматних стопа у САД који би могао водити глобалном економском успорењу, а што би могло успорити и глобалну тражњу за нафтом. Смањење обима производње нафте од стране OPEC+ можда неће бити неопходно, а подударило би се са повратком Ирана на тржиште нафте уколико склопи нуклеарни споразум са западним земљама, навело је за Рojтерс девет извора OPEC-а. Због забринутости да би се на овај начин понуда нафте могла повећати, OPEC је сигнализирао да је спреман смањити понуду уколико се процијени да се на тржишту појачава засићеност. Средином седмице цијена нафте је била прилично волатилна, али је на затварању тржишта забиљежен благи раст у односу на дан раније под утицајем шпекулација да САД неће размотрити додатне уступке Ирану као одговор на нацрт споразума који би требао да обнови нуклеарни споразум са Техераном. То би значило и потенцијални извоз нафте ове чланице OPEC-а. Званичници Ирана су саопштили да су добили званични одговор САД на финални текст споразума са ЕУ, а који се односи на оживљавање нуклеарног споразума из 2015. године. У четвртак је цијена била под утицајима појачане забринутости око смањења понуде, што је посљедица санкција на увоз нафте из Русије, али и потенцијалних ризика да би главни произвођачи нафте могли смањити производњу, као и дјелимичног затварања рафинерије у САД.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 93,06 USD (93,38 EUR) и повећана је за 2,52% у односу на претходну седмицу.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

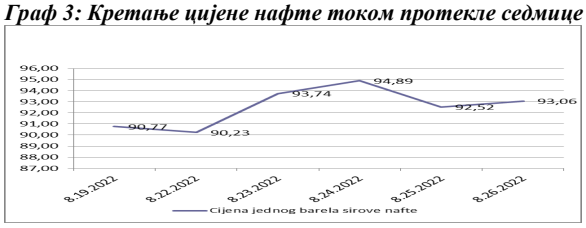

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.747,06 USD (EUR 1.740,62).

Током протекле седмице цијена злата је углавном била под утицајима очекивања исхода симпозијума који је одржан у Jackson Holeu, а на којем је предсједник Феда Powell требало да укаже на даље кораке монетарне политике Феда.

Током трговања у понедјељак цијена злата је смањена, те се нашла близу најнижег нивоа у посљедњих мјесец дана под утицајем апрецијације USD и очекивања да ће предсједник Powell и остали креатори монетарне политике подстицати даљи раст каматних стопа са циљем сузбијања инфлације. У уторак је забиљежен раст цијене овог племенитог метала, након пада који је забиљежен током посљедњих шест сесија, а под утицајем слабијих података за пословну активност у САД, што би могло значити да ће Фед бити мање агресиван у повећању каматних стопа него што се то очекује.

Наредног дана цијена није биљежила значајне промјене и углавном је била под утицајем кретања USD. У петак је предсједник Феда Powell указао на то да монетарна политика треба бити рестриктивнија све док инфлација не буде под контролом, што је утицало на пад цијене злата и апрецијацију USD. Powell је истакао да би оваква политика могла значити спорији раст, али није дао назнаке шта би Фед могао учинити на састанку у септембру.

Током протекле седмице цијена злата је смањена за 0,51% у односу на седмицу раније. На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.738,14 USD (EUR 1.744,07).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

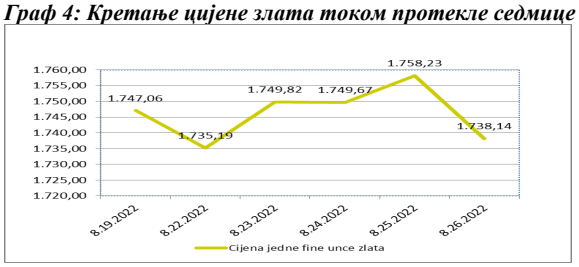

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.